

Raoul Wallenberg – Johan Häggblom

Brev från Raul Wallenberg till sin mor Maria Sofia Wising

Kära Mor,

Här i Budapest fortsätter vårt hårda arbete, vilket det ser ut att göra ännu en tid, och läget har förvärrats sedan Pilkorsarna i oktober grep makten och avsatte den ungerske statschefen hr Horthy som hjälpt oss att agera mot deportationerna av judar. De tyska Gestapo-styrkorna är brutalare nu än de någonsin varit, och till råga på allt har transporterna till koncentrationslägren återupptagits. Vi kan dock skatta oss lyckliga att den nationalsocialistiska Pilkors-regeringen under ledning av hr Szálasi söker erhålla internationellt erkännande, och därmed ger oss och det Internationella Röda Korset visst spelrum genom att även fortsättningsvis erkänna våra utländska skyddsdokument. Personligen har jag även haft goda relationer med hr utrikesminister Kemény vilket hjälpt oss i våra försök att genomdriva lättnader för den judiska minoriteten.

Jag är fullt införstådd med att detta uppdrag, som mina kollegor och jag utför, kan ses som alltför riskfyllt i förhållande till vedergällningen i Dina ögon. Vi är fullt övertygade om att även om våra insatser är små i sammanhanget, så är de betydelsefulla. Genom upprättandet av skyddade hus och utdelandet av skyddspass har vi kunnat hjälpa tiotusentals människor, och som jag tidigare sagt Dig; lidandet är gränslöst, men vi måste försöka mildra det. Det räcker med insikten att kunna förhindra ännu ett förspillt liv, ännu ett hemskt människoöde, för att vi ska få kraft att fortsätta vårt arbete. Detta trots att vi ständigt utsätts för hot och fällor av såväl Pilkorsare som tyskar, och den tyske Schutzstaffel-officeren hr Eichmann har öppet talat om att låta skjuta oss.

Vi har hittills använt oss av ett flertal metoder för att försöka rädda så många judar som möjligt. Vid gränsstationer och utfartsvägar från Budapest har vi satt upp kontroller för att kunna rädda judar med skyddspass och även ordnat livsmedelstransporter för att i möjligaste mån lindra nöden. Tack vare den finansiering vi erhållit från framförallt det amerikanska War Refugee Board har vi kunnat hjälpa många jude till ett nytt liv i ett främmande land, och dessa pengar har även varit till stor nytta för att muta vissa av de många korrupta ungrare och tyskar som ansvarat för deportation och likvidation av judar. Detta må inte vara den moraliskt mest riktiga metoden, men i det här fallet anser vi att ändamålet, som det heter, helgar medlen.

Den metod som har varit mest effektiv för att hjälpa judarna har dock varit det tidigare nämnda utdelandet av skyddspass, men själva utdelning har inte alltid varit

problem- och riskfri. Jag önskar särskilt förtälja om ett tillfälle när jag skulle försöka dela ut dessa till judar som redan blivit inspärrade i en godsvagn, sannolikt på väg till ett koncentrations- eller förintelseläger. På bangården klättrade jag upp på godsvagnens tak, öppnade luckorna som fanns där, och kastade in så många buntar med skyddspass som jag kunde. Till min fasa hörde jag att två av de tyska vakterna fick order från sitt befäl om att öppna eld mot mig. Lyckligtvis verkade det som att det fanns ett visst mått av humanitet även hos dessa vakter som, synbarligen avsiktligt, missade mig trots att jag måste ha varit ett enkelt mål att träffa. Uppenbarligen kände de viss sympati för mig, en svensk diplomat, som riskerade mitt liv för judarnas skull.

Som sagt är jag tillfreds med att mitt arbete här inte har varit helt förgäves, även om mer förstås gått att göra med större resurser. Härnäst ska jag försöka få kontakt med den sovjetiska militära ledningen som i dagsläget angriper Budapest såväl genom beskjutning som genom flygbombning, för att om möjligt få dem att inta det judiska ghyttot för att få Pilkorsarna att upphöra med sitt meningslösa dödande av judarna.

Med förhoppning om att ni är friska och välhållna önskar jag att vi snart kommer att ses igen och att Ni har en trevligare tillvaro som präglas mer av lugn och harmoni än vad vår här i Budapest gör.

Din egen,

A handwritten signature in cursive script, appearing to read 'R. R. R. R. R.' or similar, written in dark ink.